

# Hoe voeren we de

Peter van der Wolf, dierenarts varkensgezondheidszorg, maakt ieder kwartaal een rapportageverslag monitoring varkens. Hij maakt daarbij gebruik van gegevens die onder andere binnenkomen via secties, de Veekijker, bloed- en mestmonsters. Ook de wilde zwijnen in Nederland worden gemonitord.

## Secties

“Secties vormen een belangrijk onderdeel van de monitoring”, zegt dierenarts Van der Wolf. “De varkenshouder kan tegen een (door de overheid, red.) gesubsidieerd tarief sectie laten uitvoeren. Hij krijgt een diagnose en kan zo adequaat reageren. Tegelijk gebruikt de overheid de keelamandelen van het dode varken voor monitoring en stuurt deze door naar het Centraal Veterinair Instituut voor onderzoek op varkenspest. De GD Ophaaldienst brengt in totaal ongeveer 3500 varkens per jaar naar onze sectiezaal in Deventer. De dieren worden opgehaald op basis van vrijwilligheid. De secties geven ons een goed beeld van wat er in de varkenshouderij speelt. Niet in absolute zin, maar wel trendmatig.”

*“we kijken ook naar onbekende ziekten”*

Het doel van de monitoring is om te kijken naar hoe vaak iets voorkomt. “Maar we kijken ook naar onbekende ziektes”, beschrijft Van der Wolf. “Hiernaar verschuift de laatste jaren het accent enigszins. Temeer omdat een varkenshouder eerder iets instuurt van iets dat onbekend is, dan dat hij bijna zeker is van de doodsoorzaak. Dit vergroot de kans dat wij iets vinden dat tot dan toe onbekend was. Het gaat er vooral om dat we over de kwartalen heen de trends kunnen vergelijken. Komt een bepaalde aandoening steeds meer voor, of steeds minder. We zien bijvoorbeeld dat aandoeningen waarvoor een vaccin in de markt verschijnt in de secties een dalende trend vertonen, zoals *Mycoplasma hyopneumoniae*.”



# monitoring uit?



## Veekijker-telefoon

De Veekijker-telefoon wordt vooral gebeld door dierenartsen die willen 'sparren'. Van der Wolf: "De Veekijker bemensen we de gehele werkweek. Per kwartaal komen er ongeveer 400-500 vragen binnen. Soms is een vraag de aanleiding om zelf vanuit de GD op bedrijfsbezoek te gaan. Het stellen van de diagnose en het kiezen van het beste entschema voor PRRS levert heel veel vragen op. Maar ook over het onderzoek naar PCV2 (Circo, red.) en over de beslissing om wel of niet te enten, worden veel vragen gesteld. Tot slot blijven infecties door Streptococcus suis nog altijd reden voor veel secties en vragen."

*"dierenartsen bellen om te sparren"*

## Antibiotica resistentiegevoeligheid

"We kweken onder andere uit het sectiemateriaal en uit de mestmonsters allerlei bacteriën waarmee we gevoeligheidsbepalingen voor antibiotica doen", schetst Van der Wolf. "Dat levert een beeld op van de resistentiepatronen van veel voorkomende varkenskiemen in de tijd. Hoe heeft de resistentievorming zich ontwikkeld? We meten bijvoorbeeld hoe vaak Streptococcus suis resistent is gevonden tegen antibioticum a of b. Het gaat ook hier om de trends. Een voorbeeld is TMPS. Daarvan zie je de resistentie bij Streptococcus suis langzaam toenemen over de jaren heen. TMPS is voor de behandeling van Streptococcus suis volgens het formularium varkens niet het eerste-keus-medicijn maar de tweede keus. De eerste keus is penicilline of Amoxicilline en veel boeren kiezen daar ook voor. Tegen penicilline bestaat bij Streptococcus suis vrijwel geen resistentie. Die tweede plaats in het formularium is terecht. Misschien komt er ooit een moment dat we moeten besluiten dat zelfs dit niet meer terecht is."

## Monitoring van wilde zwijnen

"De GD", aldus Van der Wolf, "coördineert een monitoringsprogramma voor het vóórkomen van de Ziekte van Aujeszky, varkenspest, SVD, mond-en klauwzeer, en Trichinella bij wilde zwijnen. In het kader van wildbeheer worden wilde zwijnen in bepaalde mate afgeschoten. Van de dode dieren wordt een bloedmonster genomen en onderzocht op Veewetziekten. Het blijkt dat wilde zwijnen weinig ziekten bij zich hebben. Een heel enkele keer wordt nog wel afweer tegen Aujeszky gevonden. Dat is een belangrijk signaal en een goede reden om waakzaam te blijven."